A városi pártértekezlet előkészítése

Tanácskozott a jelölőbizottság

A városi pártbizottság döntése alapján február 24-én, pénteken délután összeül az MSZMP Szeged városi értekezlete. Ennek napirendjén szerepel többek között a városi pártbizottság új titkárának megválasztása is, mivel *Fraknóy Gábor* korábbi gazdaságpolitikai titkárt a megyei pártbizottság titkárává választották. A személyi döntés előkészítése a jelölőbizottság feladata, amely azonos az október 8-án megtartott városi pártértekezleten megválasztott testülettel.

A jelölőbizottság tegnap, csütörtökön délután tartotta első ülését a városi pártszékházban. Itt döntöttek arról, hogy a jeb munkáját a legteljesebb nyilvánosság jegyében fogja végezni. Szó volt a jelölés menetrendjéről is. Ezek szerint január 30. és február 3. között a pártbizottságon ügyeletet tartanak délután 2 és 5 óra között a jelölőbizottság tagjai, akiket személyesen és telefonon is felkereshetnek mindazok, akik javaslattal szeretnének élni az új gazdaságpolitikai titkár személyére. A jeb tagjai emellett munkahelyükön is felkereshetők, ezért közöljük a jelölőbizottság névsorát:

Kristó Gyula (JATE bölcsészettudományi kara), *Oskó Lajos* (Belváros I/A. pártalapszervezet, Victor Hugo utca), *Berta Istvánné* (Bartók téri virágüzlet), *Takács Imréné* (textilművek pártbizottsága), *Márton Andrásné* (Szegedi Közlekedési Vállalat), *Bodnár Lászlóné* (Komplett Ruházati Vállalat), *Miklós Károly* (MSZMP megyei oktatási központja), *Gyárfás Sándor* (Mahart Hajójavító, Tápé), *Proksza János* (Gabonakutató Intézet), *Fekete Zoltán* (Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző Intézet), *Kalivoda Imre* (Domaszéki Szőlőfürt Szakszövetkezet), *Valastyán Pál* (kőolajtermelő vállalat, Algyő).

A jelölés menetrendjéhez tartozik, hogy a jeb február 6-án, délután újra összeül, és a beérkezett vélemények alapján kialakít egyfajta álláspontot, majd a javasolt személyekkel konzultál. Ezt követően a Délmagyarországban közzéteszik az érintettekkel egyeztetett jelölőlistát. A tegnapi tanácskozáson szó volt arról is, hogy kívánatos lenne a többes jelölés, valamint a párt helyi lapjában bemutatni a jelölteket, hogy azok programmal léphessenek a tagság elé.

B. Z.

Mint a mókus fenn a fán...

Kié legyen a gyermekmozgalom?

Reális helyzetismeretre van szükség az úttörőmozgalom mai állapotának megméretésén, hisz jól tudjuk, hogy változó világunk korábbi értékeket vizsgál felül, régi és új szerveződéseket hasonlít össze, és arra tesz kísérletet, hogy új alapokra helyezze ezer arcú társadalmi közösségeinket. Az úttörőmozgalomnak pedig ma már versenyeznie kell — tudjuk —, visszatért a porondra a nagy múltú cserkészmozgalom is. A gyermekmozgalom választott vezetői, pedagógusok, úttörővezetők felismerve ezt, széles körben gyűjtöttek információkat az úttörőmozgalom jelenlegi megítéléséről, sőt arra is választ szerettek volna kapni: hogyan tovább? A válságjelenségeket jó ideje tapasztaljuk, hisz hányan vettünk mar részt mi, felnőttek, szülők olyan iskolai ünnepségeken, tanévnyitókon és -zárókon, ahol pici és nagyobb gyermekeink díszként szerepeltek rövid, vagy hosszú sötétkék nadrágban, fehér ingben, blúzban, kék és vörös nyakkendőkkel. Társadalmi, politikai ünnepség elmaradhatatlan kelléke volt a mindig vidám, mint a mókus fenn a fánt éneklő, mosolygó kisdobos vagy úttörő. Többször köszöntöttek ők, mint mi őket. És azt is tudjuk, hogy történetük több évtizede alatt szinte a mai napig hogyan másolták le a formaságokat testvérszervezetük, a szovjet pionírok sémáit.

A gyermekmozgalom nem is olyan gyermekbetegségeit másként ítéli meg — felnőtt és — gyermek. A kispajtások igazán nem érzik a válságot, mert nincs viszonyítási lehetőségük. Természetesnek veszik a kialakult helyzetet, bár a nagyobbak, a pirosnyakkendősök, megfogalmazzák kívánságaikat, kritikai észrevételeiket is. A felnőttek egy része azt vallja, a problémák mindig is megvoltak, csak nem beszéltünk róluk. Egy úttörővezető szerint pedig: ma divat, hogy minden válságban van, ez az úttörőmozgalomra nem igaz, csak felülről mesterségesen kezdeményezett nézet, amelytől el kell határolódni. Egy közel két évtizede dolgozó csapatvezető pedig úgy gondolja, az oktatásügy gondjainak hatása az állam és a párt támogatásának hiánya mesterségesen sorvasztja a mozgalmat. Jó néhányan megfogalmazták, hogy a szovjet mintára épülő kereteket a mozgalom kinőtte, és egy olyan szakaszhoz ért, hogy a megtorpanás törvényszerű.

A gyermekmozgalom segítői szerint: radikális változtatásra van szükség, és mindent teljesen elölről kell kezdeni, alulról építkezve, új névvel. Az is igaz, hogy ma már az úttörőcsapatok vezetése sem olyan népszerű. Hiányzik a hit, a lelkesedés, nem párosul érzelmi azonosulással, anélkül pedig nem lehet mozgalmat csinálni. A szülők és gyerekek fáradtnak látják a pedagógusokat, s szerintük ez a mozgalom elszürküléséhez vezet.

A közvélemény természetesen a jelenlegi helyzetet mélységében nem ismeri. Az idősebbek tudatában még ma is az él, hogy az úttörők a párt gyermekszervezete, és a KISZ-szel való kapcsolata sem egyértelmű. Bizonytalanság van az úttörővezetőkben, akik amellett érvelnek, hogy a párthoz tartozás fontos, ettől a mozgalom anyagi helyzetét, politikai súlyának megerősödését várják, mert félnek attól, hogy az esetleg megalakuló új pártok által létrehozott gyermekszervezetek jobb kondíció között végezhetik majd munkájukat. A szervezet jellegét tekintve, a politikai és a társadalmi szervezeti státus között megoszlanak a vélemények, sok a félreértés, a politikai jelleget tekintve rossz emlékeket idéz és sokan tartanak attól, hogy a gyerekek a politika eszközévé válhatnak. A társadalmi jelleget tartják inkább elfogadhatónak, amelyben a direkt politizálástól mentes közéletiségre való nevelés folyik, és kiemelt feladat az érdekvédelem. A szervezet célját, szerepét az alapvető emberi, erkölcsi normákra nevelésben, a közösségi tevékenységben látják.

A köztudatban még mindig él, hogy egy-egy úttörőcsapatnak mindennel kell foglalkoznia, ha elismerést akar kivívni. Így aztán a csapatprogramok nagy része ma is az ünnepekre épül. Sokszor felmerül az a kérdés is, szükség van-e bizonyos formaságokra. Igen, akkor, ha ezzel a gyerekek érzelmileg is azonosulni tudnak. Szükség van az összetartozást kifejező jelképekre, a kisebb-nagyobb közösségekben. És az sem új dolog hogy a programjaik kialakításában a szabadban szervezett programok iránt érdeklődnek, és kikívánkoznak az iskola és a lakásuk szűk világából. Igenis vágynak a személyes kötődésre, saját társaik és a felnőttek körében egyaránt és teljesen mindegy, hogy ezt milyen szervezeti névvel tehetik. A gyerekek véleménye szerint a felnőttek várják meg a gyerekek véleményét, és csak azután döntsenek, több felnőtt van az úttörőmozgalomban, mint amennyi kellene, helyettük az arra alkalmas társaik vezessenek, csak azok legyenek vezetők akik azt megérdemlik.

A legerőteljesebben vitatott kérdés az iskola és az úttörőcsapat kapcsolata. A pedagógusok és a gyerekek általában ragaszkodnak az iskola intézményéhez, hisz itt a legerősebb a személyi kötődés. Az iskolától való függetlenséget ott igénylik, ahol a csapatvezetés és az iskola vezetői között nem jó a kapcsolat, vagy ahol túlságosan beleavatkoznak a csapat életébe. A szervezeti keretek megválasztásában is önállóságot igényelnek az úttörőcsapatok. Felül kell vizsgálni a gyermekmozgalom apparátusainak helyzetét is. Már többféle elképzelés van: kisebb operatívabb testületekre van szükség, melyek mellett tanácsadók, szakemberek, alkalmi jelleggel adott konkrét feladatokban segítenek a testületeket, a másik elképzelés: erősíteni kell az eddigi szakbizottságok munkáját, és hogy ezek vezetői alkossanak testületet.

Befejezésül egy szegedi pedagógus így fogalmazott: „Aki nem akar javítani a dolgokon, az a kifogásokat keresi, aki pedig igen, az a módszereket!" És még valamit. Tehát kié legyen a gyermekmozgalom? Egész társadalmunké!

Czakó János

*

A Magyar Úttörők Szövetségének Csongrád megyei elnöksége tegnap, csütörtökön megtartotta soros ülését. A testület az úttörőmozgalom jelenlegi helyzetéről és további feladatairól tanácskoztak.

Tiszatáj — tiszta táj

Rázós örökség

Mintegy másfél hónapja, hogy határvonalhoz érkezett megyénk pártélete, s a korábban csak törések és botrányok által változó helyi közélet lassan elmozdulni látszik Némely elvetemült álmodozók fejében megképződik a gondolat, miszerint egyszer csak eljutnánk oda itt mifelénk, hogy megbeszélnénk közös dolgainkat... Nem kioktatnánk, nem utasítanánk, nem indulattól fehéren dadognánk — beszélgetnénk, mint a föllnőttek. Persze tudom, messze van még eme elképzelt világ, de mintha újabban mind több jel mutatna ilyen irányba. Végül is az a néhány vélemény is ebbéli hitünket erősítheti, ami Tiszatáj-ügyben napvilágot látott e hasábokon. Ha a korábbi szakaszra gondolok, úgy már azt is haladásnak vélem, hogy erről a helyi ügyről itteni újságban lehetett szót váltani.

Emlékszem a 86-os nyárra, amikor a Tiszatáj körül hirtelen „ügy" támadt. A fenyegetések, hitetlenkedések, értetlenségek felhőire. A tízszer, sokszor újraolvasott versre, amelynek már előtalálása is irodalmi teljesítményt kívánt, hiszen akkoriban kedvelt olvasói játék volt próbára tenni mást, ugyan kitalálja-e, megleli-e a botránykövet? Lehet-e pirulás nélkül az ügy hatalmi résztvevőinek akkori önmagukra visszatekinteni? Feladatot teljesítettek, mint katonák, de milyen háborúban győztek? Egy poéta versezete volt az ellen, melytől kivont szablyával dicsőség védeni a hont? Netán a költői képek mögött derengő vád sejtése okozta e bundás indulatot? Ne feledjük ama lidérces évszámot, mely '86-ból marad, ha kivonjuk... Valóban igaz lenne a híresztelés, hogy idős, hatalomba öregedett uralkodó módjára jártak el odafönt, ki tudhatná meg egyszer is, milyen cselszövésekbe fonódva? Hiszen híresztelték, nem is a verssel volt bajuk, de a rákövetkező számmal, az interjút adó személyével, akit egy betiltott folyóirat által hittek hálójukba rántani... S mind eme tőrvetésekben vajon milyen tényleges szerepük volt a helyi hatalmasságoknak? Telefon zsinórhangján rángatott árnyfigurák, árnyék király hadseregéből? De hiszen akkor már Gorbacsov-szakaszban volt a világ innenső fele! Vagy egészen máshol az igazság és az ítélethirdetők hitbéli okokból nem lehettek parancs megtagadók? Tényleg elhitték a fenyegető veszedelem közelítését, afféle jósolt világvég dátumának tekintve a közelítő októbert?

Akár hogyan is volt, ami történt, megesett. Az akkori Tiszatáj szerkesztőségét szétzavarta az akkori hatalom, igaz, látszat szerint humánusan. Végül is állásváltoztatással ugyan, a hivatalosságtól megbélyegezetten, de túlélték. Legalább megtanulták, hol lakik az Úr — mondhatták volna róluk hátuk mögött, de nem mondták már akkoriban sem. Értetlen csodálkozással, felháborodással fogadtuk akkoriban az eseményeket, s nem emlékszem, hogy akár ki is oly módon fejezte volna ki tiltakozását itt mifelénk, amit politikai demonstrációnak mondhatnánk. Különben sem a Tiszatáj volt az első a megreguláz0tt folyóiratok közül, bár tán itt lett legmélyebb a seb. Ítéletükkel megalázták e mifelénk oly kedves tiszai táj egyébként is érzékeny szellemi életét. Sőt többet tett, nagyobbat ártott a botos ítész, névtelen páncélos; széttörte a Tiszatáj messzemesse más határba ívelő hídjait, azt a nehezen épített, szeretettel ápolt közlekedő rendszert, amelyen át áramlott oda, s vissza a közép-európai reménység. Erdélyről, a Vajdaságról beszélünk, ahonnan költők üzentek az olvasóknak. Fönn lehetett volna még tovább is tartani, s ha igen, változtatott volna e zord világon a poéta sípja — ki tudhatná ma már? A kérdés felhőkben járó, hiszen a választ adható folyóirat abban az alakjában megszűnt...

Mármost kit átkozzunk, kinek fejét követeljük ez újmódi nyilvánosság lehetőségével élve? Netán meszszebb tekintve, zúdítsuk eddig kényszerűen visszafogott indulataink tüzes nyilait a politikai döntést hozók pártjára? Kövezzük meg az egész rezsimet, botozzuk vissza a sérelmeket? Az igazi vétkesek megtalálásáig se vesztegetve időnket, átkozódjunk széltében? Olvasva az egyik Tiszatáj-ügyhöz szóló írást, újra értetlenséget, sőt fenyegetést érzek. Mintha a régi hang támadna újra, amelyiknek csak alkalom kínálkozik, hogy ismét véleményt, mit véleményt, ítéletet mondhasson rólunk, valamennyiünkről, akik szolgák voltunk mindahányan ily költészet elleni döntéseket hordozó korban. Holott többségünk, mely túlnyomónak mondható, csupán olvasója volt annak a Tiszatájnak, s titkon vagy sem, szégyen vagy sem, igyekezett enyhíteni a gőggel okozott kárt.

Felelősek lennénk? Ezért semmiképpen. Voltunk bár akkoriban párttagok vagy kívüliek, aligha kérdezték véleményünket. Megjegyzem, aki értő szemmel figyelte azt a világot, s megőrizte elméjében tapasztalásait, tudja mennyit, s mely irányba fordult azóta a kerék. Ezért az értő ember ma indulatait nem pusztító tüzek szítására fogja, már csak nemzetféltésből sem így cselekszik, hanem igyekszik segíteni a dolgok környül-állásán. Amíg lehetséges számára égi, s földi hatalmaktól. Különösebb csodálkozásra persze nincsen okunk, hiszen egy folytonosan önsebeit gyógyító nép lelke tán még lassabban heged, mint csillapulnak testi gyötrelmei. Ahol megszokott lehetett, hogy csak törések és szakadások által változik a helyzet, ott hosszú időn át kísértenek a régről ismert hagyományok.

Most mégis fordulatot remélünk sokan, éppen az új megyei politikáról, amelynek formálói — miként olvasható volt a megyei pb üléséről szóló tudósításban is — végre ismét úgy tekintenek az irodalomra, mint illik, s nálunk boldogabb csillagzatok alatt élőknél szokás: irodalomként.

Tráser László

Olivér — Olivérről

Avagy a vastaps kovászai, közelről

Végre. Hosszú idő után először megy minden előadáson át telt házzal és vastapsssal egy darab a Szegedi Nemzeti Színházban. Ez az *Olivér* című musical, melynek fő erőforrása a gyerekek lendületes játéka. A két szereposztású darab két főszereplőjét, a hatodikos *Palatinus Ferencet* (Makkosházi általános iskola) és az ötödikes *Széll Andort* (Madách általános iskola) kérdezem a darabról és egymásról.

— Mi a véleményetek egymásról?

P. F. — Szerintem Andor jól játszik, elsősorban. Rendes. Szokott utálatoskodni, meg a ruháját nem teszi vissza a vállfára. Ennyi az egész.

Sz. A.: A Feri nagyon rendes szokott lenni. Néha verekszünk egy kicsit. Jószívű. Nagyon jól játszik.

— Hogyan esett rátok a választás?

Sz. A. — Egyszer a rendező bejött a próba után, és mondta, jöjjünk el másnap a Kisszínházba. Azt hittük, mindenki jön, de csak négyen voltunk itt. Akkor mondta a rendező, hogy szerepeket tanulunk.

— A többiek mit szóltak, mikor kiderült, hogy ti játsszátok a főszerepet?

P. F. — Eleinte örültek, néhány gyerek irigykedett. Most már ez megszűnt.

— Kedvenc jelenetetek?

P. F. — A dologház és az álomkép.

Sz. A. — Nekem is.

— Melyik jelenetet próbáltátok legszívesebben?

P. F. — Mikor a Dörzsölt és Olivér találkozik.

Sz. A. — Én a koporsókészítő jelenetét.

— A verekedést?

Sz. A. — Igen.

— Ez a „bunyó" menynyire megy „élesben"?

P. F. — Ez játszott inkább, mert élethűen, hát istenem, nem tudom mi lenne.

Sz. A. — Csak ez a bácsi, akivel verekedni kell, a *Kátó Sándor*, mindig azt mondja, hogy nyugodtan üssetek csak ide, meg minden. Egyszer, amikor próbán a Feri véletlenül teljesen oda ütött, akkor már alig bírt kitámolyogni. Elfelejtette megfeszíteni a hasát.

— Milyen érzés ez a vihar a színpadról?

P. F. — Jó hallgatni. Szóval jó.

Sz. A. — Én nagyon szeretem.

— Az előadás másnapján felelésnél a tanárok hogyan viselkednek?

P. F. — Hát, általában elnézőek.

Sz. A. — Nálunk nem annyira...

— Mi leszel, ha nagy leszel?

P. F. — Színész vagy történész.

Sz. A. — Én színész.

— S végezetül, mi a becenevetek?

P. F. — A lányok Olinak neveznek, a fiúk Ferinek.

Sz. A. — Engem is Olivérnek hívnak. Nem tudják megérteni, hogy attól függetlenül nem kereszteltek még át...

Csúri Ákos

Telefax Somogyban

A korszerű információátvitel újabb eszközeként a távmásoló — telefax — berendezéseket is a közigazgatás szolgálatába állítják Somogy megyében. A megyei tanács döntése értelmében első lépésként még az idén minden olyan városi és nagyközségi tanácson üzembe állítják a telefax készüléket, amely — a kétlépcsős közigazgatási rendszer folytán — közvetlen kapcsolatba került a megyei szervezettel. A szerényebb anyagi lehetőségekkel rendelkező helyi tanácsok a készülék megvásárlásához ötven százalékos támogatást is kapnak a megyétől.